

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1613

De natura religiosæ Castitatis. Cap. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)

PARS SECVNDA

De Castitate.

CASTITATIS virtus longè est paupertate præstantior, cum & Deo nobilius sacrificium offerat, & appetitum vehementiorem cobibeat. Paupertas consecrat Deo bona temporalia, & seculi facultates, quæ extra hominem manent, & sine illis viuere potest, & sepe viuunt quietius atq; tranquillius. Castitas verò immolat Deo corpus, partem vtrique ipsius hominis post animam summè dilectam, cuius gratia, & ad cuius obsequium bona temporalia queruntur: Ideoque Job examini fidelitatis erga Deum, & virtutis expositus, primò facultatibus, & filiis nudatus est, deinde graui vlcere in carne percussus, ut à minori & faciliore tribulatione examen inciperet, & in maiorem & toleratu difficiliorem consummaret. Est etiam appetitus diuitiarum, quem paupertas moderatur, infirmior, quo illa concupiscimus, quæ extra naturam nostram esse noscuntur. Optimâq; id Joannes Cassianus oratione confirmat. Quod autem, inquit, extra naturam sit Philargyria, hinc liquidò peruidetur, quia nec originale probatur in nobis habere principium, nec de materia concipitur, quæ pertingit ad animam, vel carnis participationem, vitæque substantiam. Nihil enim ad usum, vel necessitatem naturæ communis præter escam quotidianam, ac potum, certum est peruenire, reliquæ verò vniuersæ materia quantolibet studio, atque amore seruentur, aliena tamen ab humana indigentia, etiam vsu vitæ ipsius approbantur, ideòq; hoc velut extra naturam existens non nisi tepidos, ac malè fundatos monachos pulsant. Appetitus autem venerorum, cui Castitas obstitit, est multo potentior, quia ad carnis delectamenta naturaliter inclinamur. Quare & idem Cassianus ait: Gastrimargia, & fornicatio, cum naturaliter nobis insint (nam nonnumquam etiam sine vilo animæ incitamento, solius instigatione ac pruritu carnis oriuntur) materia tamen ut consummentur, egent extrinsecus, & ita in effectû corporali actione perueniunt. Ea autem virtus, quæ circa nobiliorem materiam versatur, & affectui potentiori relucetatur, ab omnibus iudicatur perfectior. Meritò ergo paupertatis tractatione præmissa ad Castitatis naturam, & gradus secundo loco exponendos accingimur, ut scilicet per abdicationem facultatum ad oblationem mundæ carnis, & per hanc ad sacrificium mentis præcipuum, quod obedientia perficitur, veniamus. Tu Domine amator puritatis stylum nostrum moderare, ut hanc mundiciam, quam à nobis exquiris, sermone & opere nitamur amplecti.

Cassian.
col. 5. c. 8.

Idem, sup.
s. 4.

De Natura religiose Castitatis.

CAPVT I.

AB ipsa natura Castitatis enucleanda, inchoandum nobis est, ut eius eximia pulchritudo statim ipso initio ob oculos posita iu amorem & desiderium exuscitet. Hanc luculentissimis verbis Ioannes Climacus in huc modum expressit. Castitas est incorporea naturæ familiaritas. Castitas est Christi iucundum diuersorium, terrestrique clypeus cordis. Castitas excessiua naturæ abnegatio, corporisq; mortalis, atq; corruptibilis reuera ad incorpoream spiritualemq; substantiam contentio. Castus ille est, qui amore amorè excludit, ignemque igne spiritus extinxit. Hæc ille. Sed Beatus Ephraem Syrus sic multo vberius, & luculentius. O castitas, cui abominationi sunt delicta, venustas corporis, & ornatus vestium. O castitas, dapibus atque epulis, ebrietatiq; inimica. O castitas oculorum frantum, quæ è tenebris ad lucè totum corpus transfers. O castitas, quæ carnem castigas, & in seruitutem redigis, ac cælestia velocissimè penetras. O castitas mater dilectionis & Angelicæ vitæ ratio. O castitas, quæ mundo es corde, ac dulci gutture, hilaritq; ad spectu.

Clima.
gra. 15.

Ephraem.
26. 1.

A O castitas, quæ homines Angelis similes reddis. O castitas, quæ Dei amicum ita exaltasti in patria externa, ut & eos, qui emerant ipsum, redimeret. O castitas donum Dei, benignitatis, disciplina, cognitionis, atq; scientiæ plena. O castitas portus tranquillus in summa pace ac securitate constitutus. O castitas, cælestis prudentia, & sancta prædicatio. O castitas, quæ cor possidentis te lætificas, & animas ad cælestia alias adiungis. O castitas, quæ spiritale gaudium paris, & merorem aufers. O castitas, quæ malū odio habes, & bono adhæres. O castitas, quæ passiones minuis, & animum à perturbationibus liberat. **B** O castitas, quæ iustos illuminas, & diabolo tenebras offundis, celeritq; cursu ad brauium supernæ vocationis, in Christo contedis. O castitas, quæ pigritiâ depellis, & patientiam affers. O castitas onus leue, quod in aquis non submergitur, æternæq; diuitiæ in anima hominis Christum amantis, recondita, quas qui possederit, in tempore necessitatis inueniet. O castitas pulchra possessio, quæ à feris non vastatur, & ab igne non comburitur. O castitas, quæ in manibus haud penitendas continens diuitias, desideriamque fugas. O castitas curus spiritualis

possessorem

possessorem suum in sublime euehens! O castitas, quæ in mansuetorum, & humilium animis habitas hominibusque diuinos efficis! O castitas, quæ rosæ instar, in medio animæ, & corporis, flores, vniuersamque domum odoris fragrantia replet! O castitas præcursor, atque cohabitator Spiritus sancti! O castitas, quæ Deum placas, eiusque promissa persers, & apud quoscumque homines gratiam inuenis! Hanc Sancti cuncti amarunt. Hanc sanctus Ioannes Euangelista amplexus est, amplectendoque super pectus Domini gloriæ recumbere meruit. O castitas, quæ non à virginibus solum, sed & ab his, qui ad penitentiam conuersi sunt, possideris, atque excolebis! Hactenus Beatus hic Pater.]

Vniuersa hæc, & multa alia bona, reperiuntur in castitate, cuius tamen naturam, vt ad religiosos pertinet, nunc succinctè & breuiter exponamus. Castitas religiosa est virtus illa, qua promptè & delectabiliter non solum corpore, sed multò magis mente, carnis voluptatibus penitus abstineremus; & vt mens nostra liberius Deo vacare possit, hoc propositum perpetuo vito firmamus. Triplicem namque Castitatem agnouit omnis antiquitas, vnam coniugalem, vidualem alteram, ac tertiam virginalem. Coniugalis est, quæ licito vsu coniugij retento, omnes illicitas & veritas voluptates reicit, atque contemnit. Vidualis est, quæ post expertas coniugij delicias rebus Veneris perpetuò abstinet, ad quam reducitur illorum castitas, qui postquam animæ & corporis integritatem illicitè perdidit, de cætero ad Dominum ex toto corde conuersi carnis spurcicias refutarunt. Virginalis est, quæ numquam nec licitè, nec illicitè Veneres voluptates experit, corpus, & mentem pura illibataque conseruat. De hac triplici castitate multa inueniuntur apud Patres: nos vnam, aut alteram eorum sententiam referemus. Beatus Martialis in quadam epistola tertiam castitatem secundæ, ac secundam primæ, anteponeit. Ita enim ait: Nec ideo tamen prohibemus nubere legitimo connubio, cum & hoc coniugium honestum concessum sit, & constitutum à Deo ab initio mundi, in multiplicationem generis humani. Vltra hunc autem gradum homini licitè concessum, viduitatem in præmio maiori constituit. Sed & tertium excellentem gradum honestatis in virginitate demonstrat, nobis perfectum, & per omnia similem Angelicæ dignitati. Ad quem inuitauit nos dicens: Non omnes capiunt verbum hoc, sed qui potest capere, capiat.]

Ilidorus Pelusiota virginitatem soli, viduitatem lunæ, coniugium stellis comparat, his verbis. Soli, eos qui virginitatem amplexi sunt; lunæ autem, eos qui continentiam; ac denique stellis eos, qui honorabile coniugium amplexi sunt atque conseruauerunt, comparare licet, maximè cum diuinus Paulus calculum suum addat, ac dicat: Alia gloria solis, alia gloria lunæ, alia stellarum gloria.]

Augustinus, Beda, & alij triplicem hanc Castitatem triplici fructu terræ bonæ significatam volunt. Dicitur enim est à Domino in parabola seminantis. Alia, scilicet grana, aut semina, ceciderunt in terram bonam, & dabant fructum aliud centesimum, aliud sexagesimum, aliud trigessimum.] Fructus trigessimus, est castitas coniugalis mandata seruans, & quicquid sibi conceditur, non reiciens. Fructus sexagesimus, est castitas vidualis præcepta supergrediens, & à licito coniugio abstinens. Fructus centesimus, est castitas virginalis numquam carni nec licitas habenas laxans, & mundiciæ plenitudinem possidens. Harum trium castitatum

A prima ad statum religiosum non spectat, de eaque nihil dicimus: secunda verò, & tertia nostro statu comprehenditur. Nam in eo, quidam post amissionem corporis integritatem, pudicitiam seruant. Alij verò multò feliciores numquam amisso pudore, nec integritatis flore violato diuinis obsequiis se mancipant. Quia tamen huius duplicis castitatis iudicium sunt gradus, eadèmq; instrumenta, sub vno nomine, & eodem disputationis tenore de vtraque loquendum nobis est, exponendumque modò, quibus hæc castitas constare debeat, vt castitas religiosa ac nostri status propria dici possit.

B Castitas hæc ab eo tempore, quo quis eius cultor efficitur, perpetuam carnis puritatem requirit, eamque ab omni impura voluptate liberam, inuoluntamque custodit. Quæ cum iam remedium coniugale non querat, vocatur sanctitas, siue sanctimonia, vt notauit Guilielmus Parisiensis: nam totum hominem Deo consecrat, & à cura corporis auulsum rebus cœlestibus dedicat. Itudque nomen non semel illi indidit Paulus. Nam quodam loco ait: Hæc est voluntas Dei, sanctificatio vestra. Exponit autem statim quæ sit ista sanctificatio: [vt abstineatis vos à fornicatione, vt sciat vnusquisque vestrum vas suum possidere in sanctificatione, & honore, non in passione desiderij.] Et post pauca: Non enim vocauit nos Deus in immundiciam, sed in sanctificationem. Et ad Hebræos scribens ait: Pacem sequimini cum omnibus, & sanctimoniam, sine qua nemo videbit Deum. Quo loco Paulum sanctimoniam nomine Castitatem intellexisse colligit Cassianus ex verbis sequentibus: Ne quis fornicator, aut prophanus, vt Elsau.] Docet quoque manifestè Chrysostomus: Quid dicit sanctificationem? Pudicitiam, atque temperantiam coniugalem, siue qui expers est coniugij castus maneat, vel uxorem ducat, siue in coniugio constitutus non fornicetur, sed vtatur propria coniuge temperatè, etenim etiam hoc sanctificatio est. Est ergo castitas corporis sanctitas, atque mundicia, quoniam ipsum à corruptione seruat, & decore integritatis exornat. Meritòque margarita signatur, quia sicut hæc tota pulchra & munda est, & lucis capax, ita Castitas corpus pulchrum ac mundum reddit, & hominem castum lucis diuinæ accipiendæ capacem efficit. Quæ profectò nec canibus danda est, nec ante porcos mittenda, quia impuris & scelestis hominibus non sunt eius arcana declaranda. Si enim ea audierint, & iuxta experientiam suam, ac iuxta corruptionem carnis suæ de illis iudicauerint, conculcabunt ea pedibus suis, & conuersi dirumpent nos. Putabuntque nos impossibilia docere, & ad ea, quæ numquam in viuis sanctis vidimus, homines incitare.

C Sed non in sola carnis puritate se continet Castitas, immò multò magis mentis mundiciam ab omni lasciuia cogitatione & impuro desiderio requirit. Nec carnis esset, qui corporis integritate seruata, mentem impuris desideriis aut cogitationibus inquinaret. Vnde Paulus virginem delineans, ait, vt sit sancta corpore, & spiritu. Et Chrysostomus. Nec enim sola Castitas corporis sufficit ad integritatem cordis. Considerate insulas quinque virgines. Virgines enim erant, sed castum cor non habebant. Et Basilus. Hæc autem profectò non à corporibus ad animas manat, sed cum incorporalis animæ propria & præcipua sit, eius pretiosissima integritate corpora quoque incorrupta seruantur. Et Gillibertus. Non enim sola carnis continentia Castitas censetur, cordis multò magis est æstimanda puritas. Et tandem Cassianus. Itaque omni custodia cordis nostri

D E

Guilli. li. de vir. c. 15.
1. Thess. 4. 3.
n. 7.
Hebr. 12. 14.
Cass. lib. 5. c. 16.
Hebr. 12. 16.
Chrysost. hom. 36. ad Hebr.

Chrysost. hom. in illud, Ecce viri orati. co. 1.
Basil. de virginit.

Gillib. in Cæt. ser. 8.
Cass. lib. 6. c. 9.

Martial. epist. ad Telesph. c. 9.

Mart. 11. 12.

Isidor. Pelus. epist. 391.

1. Cor. 13. 41.

Aug. de virg. c. 4. De da. ibid.

Matth. 13. 8.

sunt latebræ primitus expiandæ. Quod enim illi (id est, agnothetæ) in corporis puritate assequi cupiunt, nos debemus etiam in arcanis conscientiæ possidere, in qua Dominus arbitratque agnothetæ, residens, pugnam cursus & certaminis nostri iugiter spectat, ut ea, quæ in propatulo horremus admittere, ne intrinsecus quidem coalescere incauta cogitatione pariamur; & in quibus humana cognitione confundimur, ne occulta quidem conniuentia polluamur. Quæ licet possit hominum præterire notitiam, sanctorum tamen Angelorum, ipsiusque omnipotentis Dei scientiam, quam nulla subterfugiant secreta, latere non poterit. Sic illi.] Castitas igitur prius animam afficit, & mundiciæ amore componit, deinde ex illa in corpus carnemque descendit. Et sicut dux solertissimus urbem aliquam expugnaturus primò capiendæ arcis sollicitatur cura, in qua aduersarius fortissimis militibus cinctus residet; sciens quia eo victo, facillimum erit domos ciuium particularium expugnare: Ita Castitas regina sapientissima, arcem hominis scilicet mentem, sibi subicere, & ab omni impuritatis amore mundare contendit, quia in suum dominium redacta, laboriosum illi non erit, corpus in officio continere. Mens est domina, caro ancilla, & si domina reginæ Castitati seruerit, ancilla illi assidens, etiam Castitati seruiet, & aduersus præcepta eius nequaquam praualebit. Fortassis donec omnino dometur, obmurmurabit, & de fuga cogitabit, & illicitis motibus aduersus præcepta Castitatis insurgat. At anima Castitatis amore capta, carnem frænabit, eius motus comprimet, & paulatim ad Obedientiam & pacem adducet. E contra verò, si caro fuerit doloribus & morbis emortua, & penè molestia imbecillitatis extincta, dum anima casta non est, & proposito puritatis ornata, nihil homo in hoc negotio sibi promittat. Nam cum minus cogitauerit, equus carnis indomitus vires assumens, illum in præceptis agat; & ultra rectæ rationis limites inuerecundè profiliet.

Hinc autem aliud ad substantiam Castitatis necessarium colligitur, ut scilicet non violenter, non coactè, sed spontaneè, & libenter hominem ab illi-
cita voluptate temperare suadeat. Hoc est enim continentia (quæ quoddam est puritatis exordium) & Castitatis discrimen, quod illa, auctore Thoma Aquinate, in rationali appetitu siue in voluntate est, sensiticum appetitum comprimente, Castitatis legibus reluctantem. Castitas verò non solam voluntatem afficit, sed & appetitum subiicit, ut libenter mundiciæ subiaceat, & luculentas delicias derelinquat. Ideo Augustinus pudicitiam corpori, Castitatem voluntati adaptat, quasi Castitas voluntate, immo & voluptate suscepta sit ab homine. Eius verba sunt. Ista sunt, quæ sanctitatis causa seruanda sunt: Pudicitia corporis, Castitas, & Veritas doctrinæ. Pudicitiam corporis non consentiente ac permitte animâ, nemo violat. Animi Castitas est in bona voluntate, & sincera dilectione, quæ non corrumpitur, nisi cum amamus, atque appetimus, quod non amandum, neque appetendum esse veritas docet. Et Hieronymus sic Dominum loquentem inducit. Alios eunuchos natura facit, alios vis hominum: mihi illi eunuchi placent, quos castrauit non necessitas, sed voluntas: libenter illos in meos sinus recipio, qui se castrauerunt, propter regnum cælorum, & ob mei cultum noluerunt esse, quod nati sunt. Ac tandem Basilius pulchre ait, hoc idem astruens. Castum autem dicimus non eum, cuius iam libidinis pleni appetitus, a senectute, aut morbo, aut alio quouis casu exauerunt, languidique facti sunt. Nam talis prau-

A
tate non caret, sed operationes eius præpediuntur imbecillitate instrumentorum. At temperantia est quedam vera scientifica potentia per profundè in anima impressa, & quæ vestigia inherencia turpium appetituum penitus extinguit, ac delet. Neque eos ob Castitatem in cælum ferre debemus, quorum membra execta sunt: nam neque equos ideo extollimus, quod cornu non petant; sed quod calce non feriant: boues verò si cornibus non petierint, mansuetudinis ergo charos habemus. Non enim quisquam ob id, quod efficere non valet, sed cum possit, nec abutitur tamen potentia ad iniustitiam perpetranda, suspicatur, atque admirationi est. Nam temperantia, quæ est in senecta, non est temperantia, verum libidinis cuiusdam ac incontinentiæ quedam imbecillitas. Mortuus non coronatur, nemo iustus ideo quod malum perpetrare nequeat.] Castitas itaque non coacta, sed voluntaria est, non tristis ab iis qui illam possident, sed hilaris inuenitur: non semper in certamine, & lucta, sed sæpe in pace & tranquillitate est, quia domito corpore, & appetitu compresso, homo castus delicias carnis horret, spiritus verò delectationes concupiscit. Id gratia, media assuetudine, facit, ut multò iucundius & lætius vir iustus vitam in corporis castigatione & deliciarum abiectione transigat, quam intemperans inter delicias, & luxus infumat. Et virtus hæc, sicut & reliquæ, hoc bonum habet, ut difficultatem continendi superet & spurcas voluptates pro purioribus, quæ sunt in Castitate, commutet.

C
Ex hac autem voluntate, qua quis sponte Castitatem colit, & ex iucunditate, quam in illa reperit, oritur, ut mundiciam corporis, & animæ perpetuo voto confirmet. Nam qui virginem pulchram aspexit, & in eius amore exarsit, & consortium appetiuit, non cessat quousque illam ducat uxorem, & perpetuo vinculo sibi matrimonij coniungat. Sic pulchritudinem ac decorem Castitatis aspiciens, eius amore superatus solet ad tantæ reginæ coniugium aspirare. Votum autem est quasi quoddam hominis Castitatisque coniugium, quo in perpetuum copulantur, & eam vitæ rationem inueniunt, qua crimen erit homini non solum si vagum scemina concubitum diligit, verum & si licitas nuptias (quæ emissio voto in religione approbata, nec licite, nec valde erunt) amate præsumat. Hoc autem votum, quo Castitatis propositum stabilitur, atque firmatur, omnino est ad Castitatem status religiosi necessarium: quia cum hic status, iuxta nomen suum, stabilitatem ac firmitatem habeat, consequens est, ut partes eius etiam sint stabiles & firmæ, quæ minimè à leuitate humana dependeant. Harum autem vna pars est Castitas omnino necessaria (ut statim dicemus) ut mens ex toto diuinis obsequiis mancipetur. Quare non debuit mutabilitati & leuitati humanæ voluntatis relinqui, sed perpetuo voto stabiliri. Et de hac Clemens Alexandrinus videtur locutus, cum ait: Est continentia corporis despicienter conuenienter pactis conuentis cum Deo initis.] Fuitque cum aliis duobus votis in Nazæorum consecratione signata, ut Gregorius ait, qui voto se ligabant, quemadmodum ex verbis Numerorum colligitur: Vir siue mulier cum fecerint votum, ut sanctificentur, & se voluerint Domino consecrare, & cætera.] Nostra ergo Castitas non solum virtutem Castitatis, ac perfectionem eius continet, verum & votum, quo in puritate mentis & corporis firmemur, comprehendit. Et ob id (quod etiam in Paupertate fecimus,

& in

D. Thom.
2. 2. q. 155
ar. 1. cor-
pore.

August.
libr. de
menda-
cio. c. 19.

Hiero. li.
1. con. lo-
uisia. c. 7

Basilius
orat. 3. de
temp.

Clemens
li. 3. Sæp
mat.

Greg. 3.
mor. c. 27
N. 62.

& in Obedientia faciemus) impletionem voti vnum gradum eius constituimus.

Suscipitur tandem a nobis Castitas, & voto stabilitur, vt liberius intellectu & affectu Deo adherere, & diuinis vacare possimus. Nam cum status hic noster sit tendentium ad perfectionem, & diuinam familiaritatem suspirantium, propter hunc finem nobis incumbit a vneris abstinere, quibus vehementissimè possemus à Diuinis auocari. Hincque esse Castitatis finem docuit Rabbanus sic scribens: Bonæ sunt nuptiæ, sed causa filiorum, non concupiscentiæ fornicationis obtentu: Melior est continentia, sed sibi non sufficit ad beatitudinem, si pro solo amore pudicitia retinetur: sed si cum hoc affectu causa vacandi Domino eligitur, alioquin dñortium magis coniugij esse videbitur, quàm castitas. Idem eisdem verbis ait Gennadius Malli-
liensis Episcopus: Et Clemens Alexandrinus, dicens. Quare nec Castitas est bonum, & ex virtute, nisi fiat propter dilectionem in Deum. Quod adeo verum est, vt Ethnici scriptores hunc esse castitatis finem agnouerint. Nam & Naumachus uerustus poeta Græcus id subiectis carminibus Latinè redditis cecinit.

Rabban. lib. 4. de vniuers. 10.

Gennad. li. de Eccl. dog. 266. Clemens 3. Strom.

Pulchrum sanè est, corpus castum habere, intactumque manere

Virginem, & puris semper cogitationibus delectari, Nec onus circa laboriosa illa gestantem, Neque dolores trementem suspiriosos Lucine, Sed permanere quasi reginam, imbecilliumq, mulierum Oculum animæ splendidum ad eam vitam erigendo, In qua gloriosa vereq, sine nuptia, vbi commixta Deuinis verbis lumine plenas meditationes parit.

Non ergo nuptiis abstinemus, quæ eas malas, aut minus licitas dicamus, sed vt meliori & perfectiori statu nos Domino consecremus. Quis enim neget bonorum esse discrimina, & quoddam esse simplex bonum, quoddam melius, quoddam optimum, atque perfectum? Coniugium ergo bonum est, dicente Domino. Crescite, & multiplicamini, & replete terram.] Castitas melior est, quia non omnes capiunt verbum istud, sed quibus datum est ad maiora consurgere. Virginitas verò optima est, cum Angelorum puritatem amuletur, qui vxores non ducunt, & vita celestis eius beneficio ad luceas domos, & carnem corruptibilem transferatur. Hæc duplex Castitas voto stabilita, & propter diuinorum contemplationem & Dei cultum, assumpta, argumentum est huius tractationis. Quarum qui illam habent, in se ipsos seueriores; qui verò hanc possident, humiliores esse debent, vt in illis sancta seueritas admissas antea delicias corrigat, & in his cauta humilitas mentem acceptæ gratiæ admoneat, nec aduersus eos, qui aliquando ceciderunt, aut statum minus perfectum habuerunt, se erigat.

Gen. 1. 23

Quàm necessaria sit viro religioso Castitas.

CAPVT II.

ASTITATIS virtutem religiosi esse maxime necessariam, cõfirmationem non indiget: quia tanta est vilitas animæ carnalibus voluptatibus dedita, vt vix queat sub habitu religioso cõsiderari. Hanc domestici, & externi, si aliquid vel tantillum impudicitia in ea oleant, contemptui habent,

A & non aliter quàm pestem, & exitium religiois vitæ omnes prudentes exhorrent. Nec potest cõnobium, cui talis pestis inhærit, ab ingenti infamia & ignominia liberari. Si enim aliquis in domo religiois inueniatur minus paupertatem amans, & nonnulla superflua in vsum proprium admittens, aut minus obedientia tenax, & in rebus parui momenti, aut suam voluntatem faciens, aut suo iudicio nimium fidens, nescio quomodo dissimulamus, & defectus eius excusatione contegimus. At si in eo minus castitatis, aut pudicitia deprehendatur, illum vniuersi vehementer auersamur, & horremus. Non quidem ex superbia Pharisæica, vt ille impurus, & elatus Pharisæus Magdalenâ ad pedes Domini procumbentem irridens, sed ex zelo status religiois, quem scimus funditus euertendum, si sinat se hac vilissima & spurcissima collauioue fœdari. Ille mulierem penitentem, culpas suas lacrymis diluentem, & coram misericordissimo Domino veniam postulantem, & nunquam ad vomitum reuerfutam, spreuit, quod summæ nequitia & incredibilis superbia, & cæcitas est, quasi ipse esset impeccabilis, & non posset à carne sua vinciri, & à concupiscentia medullitus latitante prosterri. Merito tantam Pharisæi superbiam detestatus est Augustinus. Ad illius pedes, inquit, si talis mulier accessisset, dicturus erat, quod Isaias de talibus dicit: Recede à me, noli me tangere, quoniam mundus sum. At nos si quem religiois inueniremus, (quod Deus auertat) huic infami peccato subiecti, imitatores Domini facti, & propterea imbecillitatis & procliuatatis ad malum admoniti, penitentem blandè susciperemus, & illi, ac nobis in illo, cui ex nobis ipsis similes sumus, condoleremus, & à cæno extrahere niteremur, ne infixus in limo periret. Sed illum dicimus omnes horrere, & detestari, qui in misera impudicitia seruitute perdurat, & non penitentiam, & emendationem vitæ, sed suorum flagitiorum absconsionem meditatur, & statum sanctissimum, quem professus est, si non intentione, at opere ipso maculare, & sempiterna infamia aspergere nititur. Omnes enim religiois familia huic oneri sunt ex ignorantia secularium obnoxia, vt peccatum vnius quodammodo reliquis tribuatur. Et licet insignis cæcitas sit, & stultitia, cunctorum vitam vnius infirmitate metiri, tamen iure optimo illius consortium formidamus, cuius causa saltem apud imperitum vulgus tam infamis peccati, & sanctitati nostri status contrarij, opinionem licet fallam, & nullo solido fundamento subnixam, incurrimus.

D Dicendum est igitur, quas ob causas pulcherrima Castitatis virtus sit statui religiois maxime necessaria. quarum præcipuam Thomas Aquinas ex huiusmodi status sine perit. Nam scopus religiois vitæ est, ex toto in Deum affectu & intellectu tendere, & ad perfectionem charitatis anhelare. Debet ergo vita hæc, omnia illa constanter abiicere, quæ sunt ex diametro huic scopo contraria. Nihil est autem, quàm luxuria & impudicitia, aut etiam licita carnalis voluptas à coniugio honestata, sanctitati & diuinæ familiaritati magis aduersum. Nam hæc vehementissima delectatio mentem à cælo elongat, & terrenis inuoluit, & cura rei familiaris, sine qua vxor, & filij, & familia sustentari non potest, animum distrahit, & in mille partes discindit, ne cœlestia recogitet. Ergo status noster necessitati carnis delicias & voluptates aspernatur, Castitatem verò illis aduersam amplectitur. Certe curam diuinorum, & intentionem tendendi in Deum, voluptatibus minui, atque præpediri, ipsa experientia demonstrat, & his verbis Augustinus affirmat.

Aug. 1. 50. bomiliar. tom. 23. c. 2. Isaiâ 52.

D Thom. 2. 2. 9. 186. art. 4.

